

Dagthema: Verlies jezelf nimmer uit het oog

Overweging 30 oktober 2016 – Marina Slot

Lector: Lida Alberse

*“... Dat is waar wij hier ook naar zoeken (...),
niet zozeer naar de oplossing voor al onze problemen,
maar wel naar de kracht
die ons weer los kan trekken als we vastgelopen zijn ...”*

Eerste lezing: Lukas 19:1-10

Tweede lezing: Gedicht van Jogchum Dijkstra uit de bundel ‘De veerman’

Opening

Wij zijn hier bij elkaar in de Naam van
de Eeuwige, schepper van hemel en aarde,
van mens en dier en in de Naam van
Jezus Messias onze broeder die ons voorleeft
wat waarlijk menszijn is
en in de Naam van de Geest die ons troost en
inspireert alle dagen van ons leven.
Amen

Openingslied

Bas v.d. Bent / Traditioneel Basisgroep Alkmaar

Ik wens jou vrede, gegroet ben jij
en wie je ook bent wees welkom hier.
Gegroet ben jij, gegroet ben jij,
ik wens jou vrede gegroet ben jij.
Gegroet ben jij, gegroet ben jij
en wie je ook bent wees welkom hier!

Welkom en inleiding

Welkom ben je als je hier voor het eerst bent,
welkom ben je als je hier vaker komt,
je bent welkom als je komt om op te laden en te gedenken.
Dan is het goed, dan ben je op de goede plek. Wij in de Duif zijn zoekers op de weg van de
Liefde, wij delen onze gedachten en verwoorden ons gedenken in een viering in dit
vriendelijke huis van God en mensen.

We lezen het verhaal van de ontmoeting van Jezus met Zacheüs die zich verschanst in een vijgenboom en we lezen een gedicht van Jogchum Dijkstra met de titel 'Verlies jezelf nimmer uit het oog' een gedicht met een inhoud die past bij wat Zacheüs zoekt.

En vandaag gedenken we onze geliefden die ons zijn voorgegaan. Ook al zijn we niet in onze geliefde Duif, toch biedt de gemeenschap en de viering van vandaag een bedding voor onze gedachten en onze herinneringen. Laat je meevoeren op de stroom of volg je eigen stroom als dat wordt opgeroepen.

In ieder geval is het goed om hier samen te zijn op de plek waar we lachen en huilen met elkaar.

Wij delen onze gedachten en herinneringen en wij delen brood en wijn omdat we het leven willen delen. In alles en iedereen.

Geniet van dit uur en wees bij ons en bij jezelf.

Lied

Alles wacht op u vol hoop.

Alle levenden vragen u om voedsel.

Neemt Gij hun adem weg, zij sterven
en zij vallen terug in het stof.

Zendt Gij uw geest, zij worden herschapen.
Gij geeft de aarde een nieuw gezicht.

1e lezing Lukas 19:1-10

Jezus ging Jericho in en trok door de stad. Er was daar een man die Zacheüs heette, een rijke hoofd tollenaar. Hij wilde Jezus zien, om te weten te komen wat voor iemand het was, maar dat lukte hem niet vanwege de menigte, want hij was klein van stuk. Daarom liep hij snel vooruit en klom in een vijgen-boom om Jezus te kunnen zien wanneer hij voorbijkwam. Toen Jezus daar langskwam, keek hij naar boven en zei: 'Zacheüs, kom vlug naar beneden, want vandaag moet ik in jouw huis verblijven.' Zacheüs kwam meteen naar beneden en ontving Jezus vol vreugde bij zich thuis. Allen die dit zagen, zeiden morrend tegen elkaar: 'Hij is het huis van een zondig mens binnengegaan om onderdak te vinden voor de nacht.' Maar Zacheüs was gaan staan en zei tegen de Heer: 'Kijk, Heer, de helft van mijn bezittingen geef ik aan de armen, en als ik iemand iets heb afgeperst vergoed ik het viervoudig.' Jezus zei tegen hem: 'Vandaag is dit huis redding ten deel gevallen, want ook hij is een zoon van Abraham. De Mensenzoon is gekomen om te zoeken en te redden wat verloren was.'

Lied

Huub Oosterhuis/Antoine Oomen

Het zal in alle vroegte zijn, als toen.

De steen is weggerold.

Ik ben uit de grond opgestaan.

Mijn ogen kunnen het licht verdragen.

Ik loop en struikel niet.

Ik spreek en versta mijzelf.

Mensen komen mij tegemoet -

wij zijn in bekenden veranderd.

Het zal in alle vroegte zijn als toen.
De ochtendmist trekt op.
Ik dacht een dorre vlakte te zien.
Volle schoven zie ik, lange halmen,
aren waarin de korrel zwelt.
Bomen omranden het bouwland.
Heuvels golven de verte in,
Bergopwaarts en worden wolken.

Daarachter, kristal geworden, verblindend,
de zee die haar doden teruggaf.

Wij overnachten in elkaars schaduw.
Wij worden wakker van het eerste licht.
Alsof iemand ons bij naam en toenaam
heeft geroepen. (2x)
Dan zal ik leven. (3x)

2e lezing: Gedicht

Jogchum Dijkstra uit de bundel 'De veerman'

verlies jezelf nimmer uit het oog
houd van jezelf
ga zuiver om met je gevoelens
wees eerlijk in je gedachten
open voor je diepte
en leer van je onvrede

verlies jezelf nimmer uit het oog
leef uit jezelf
laat je niet leven door omstandigheden
door wie of wat
toevallig op je weg komt
en leer van je buigzaamheid

verlies jezelf nimmer uit het oog
sta in jezelf
steun op je eigen ervaren
geloof je eigen ogen
spreek je eigen woorden
en leer van je onvermogen

Overweging

In onze maatschappij zijn er beroepen die een lading hebben: politiek hogere functies, medewerker COA of Parkeerbeheer, politie, hoge overheidsinstanties, hogere kerkelijke functionarissen, douane; als een mens macht heeft over een ander is het toch altijd maar de vraag hoe hij of zij daarmee omgaat. Hoe integer kan je blijven en hoe dicht bij jezelf en bij de ander met een schoon geweten.

In ontwikkelingslanden zijn er ook beroepen die bij voorbaat al verdacht zijn, politie, hogere functionarissen in partij en regering en achter ieder overheidsloket kunnen ze zitten. De

pag. 3

omkoopbaarheid van die mensen is vaak zeer groot en om iets gedaan te krijgen moet je eerst met flappen komen en dan pas met argumenten.

In het Lukasevangelie wordt zelfs het woord 'zondig' gebruikt voor Zacheüs, de hoogste baas van de belastingdienst in Jericho. De kleine man heeft zich ontwikkeld tot iemand met veel macht. Gevreesd wellicht door zijn stadgenoten, iemand die mensen geld heeft afgeperst, die zijn macht verkeerd heeft aangewend.

Nieuwsgierig

En juist die man is nieuwsgierig naar de nieuwe profeet Jezus, maar hij komt er niet doorheen in de menigte. Misschien waren mensen ook helemaal niet genegen om hem door te laten, omdat ze hem liever zagen gaan dan komen. Maar hij verzint een list en klimt in de vijgenboom. De vijgenboom, de boom met die grote bladeren, die al vanaf paradijs dienden om de schaamte van de mens te verbergen. Adam en Eva verbergen hun naaktheid, hun seksualiteit achter vijgenbladeren.

Hier is de vijgenboom een plek waar je je kunt verstoppen, de kat uit de boom kunt kijken, maar ook een plek waar Zacheüs in klimt omdat hij op zoek is, misschien wel omdat hij gevonden wil worden.

Want als hij uit boom rolt omdat Jezus hem roept, is het berouw wel heel snel aanwezig: "Kijk, Heer, de helft van mijn bezittingen geef ik aan de armen, en als ik iemand iets heb afgeperst vergoed ik het viervoudig."

Er is al wat gebeurt met die man in die boom, de schaamte was al aanwezig, hij weet donders goed dat hij fout zit. Het is alsof hij het gedicht van Jogchum Dijkstra heeft gelezen voordat hij zich in Jezus' nabijheid waagde. Het is een oproep tot bewustzijn, een aanmoediging om je te houden aan wat goed is voor jou en de ander.

Tegenstrijdig

Het is zo'n bijzondere tegenstrijdigheid dat Zacheüs zich verstoppt om gevonden te worden. Dat is ook vaak bij mensen nu het geval dat als er wat aan de knikker is dat er zoveel noodsignalen worden uitgezonden om hulp te vragen, noodsignalen die vaak moeilijk te vertalen zijn.

Vrijdag nog vroeg iemand mij om hulp over een kwestie die je zou kunnen benoemen als een Zacheüsverhaal. En ik had het niet door. Ik had niet door dat die persoon eigenlijk al in de boom zat en wanhopig om zich heen keek of iemand hem wilde helpen?

Want hoe knap ben je als je je niet laat leiden door de omstandigheden. Hoe knap is het om te leven vanuit jezelf en te leren van je buigzaamheid.

Ik ben er niet zo'n ster in, helemaal niet eigenlijk.

Ik ben wel flexibel als een bamboe in de wind, maar ik verstop me ook regelmatig omdat ik me schaam voor wie ik ben en wat ik doe. Zo transparant als ik zou willen zijn, is toch heel moeilijk te bereiken.

Zacheüs heeft het nu wel door, "Verlies jezelf nimmer uit het oog." Hij is gezien in wie hij is door een wijze rabbi Jezus uit Nazareth, hij hoeft zich niet meer te verstoppen. En op de één of andere manier wist hij waar zijn redding te halen was. Dat is wel vaak zo, dat je soms zomaar weet waar je geholpen, door wie je gered kan worden.

Wat heerlijk als je de gids in je leven hebt gevonden, als je de kracht hebt gekregen om op te staan door de Eeuwige die ons vasthoudt.

Kracht om los te trekken

Dat is waar wij hier ook naar zoeken in de Duif, niet zozeer naar de oplossing voor al onze problemen, maar wel naar de kracht die ons weer los kan trekken als we vastgelopen zijn. Zacheüs wist ook wel, dat hij niet zo door kon gaan...

En hij zag zijn kans doordat Jezus iemand is die ruimte biedt, nieuwe kansen, een onorthodoxe rabbi die niet naar je papieren vraagt, maar die open is en geeft omdat dat nodig is.

Moge het zo zijn dat wij gevonden willen worden.

Pianomuziek

Geloofsbelijdenis

God, in de leegte zocht ik je
en ik heb je niet gevonden.
In de drukte heb ik je gezocht
en ook daar was je niet.
Toen keek ik in mijzelf,
daar zat je al te wachten
en alles was in jou
dus alles was in mij.
Je bent er!
Dat geloof ik.

Collecte

Intenties die werden opgeschreven in het groene boek

Gedenken

Vandaag gedenken we Els van Ewijk die op 15 september vredig is ingeslapen in de aanwezigheid van en omringd door haar drie zonen. Els was 83 jaar oud.

Op de rouwcirculaire staat een tekst die Els 'meegeeft' aan haar jongens (en misschien ook een beetje aan ons Duiven). Een tekst die getuigt van diep geloof, maar ook van dankbaarheid:

“Houdt Gij mijn kinderen vast
Als ik ze los moet laten
En laat altijd Uw kracht
Boven hun zwakheid staan.”

Het volgende gedicht werd gelezen aan het einde van de afscheidsviering in Buitenveldert en dat geldt voor velen van onze dierbaren.

Afscheid

*Jij bent onvergetelijk geworden in mijn leven.
Jij zult altijd in mijn gedachten zijn.
Ik zal nog van je dromen en je stem nog horen.
Ik kan niet begrijpen dat jij weg bent, voorgoed.
Jij bent onvergetelijk geworden in mijn leven.
Jij zult altijd met mij meegaan op de levensweg.
Ik zal heimwee naar je hebben.
Ik had je langer willen vasthouden.
Ik had je nog zoveel willen vragen.
Jij blijft een litteken in mijn bestaan.
Jij blijft een teken van liefde in mijn leven.
Aan jou zal ik mij optrekken.
Jou gedenkend zal ik groeien en krachtig worden.
Ik zal vol levensmoed verder gaan.
Jij onzichtbaar bij mij.*

Paul, Wil jij de kaars aansteken ter nagedachtenis aan je moeder?

En we gedenken Hedwig Buren die precies vandaag op 30 oktober vier jaar geleden in 2012 is overleden.

Zij, die stralende lieve vrouw van Thom, de liefste moeder van Brechtje, Wessel en Jelte, die heerlijke extraverte, vrolijke en warme Hedwig hier in de Duif, die bijzondere zus van Anneke, gedenken wij hier vandaag.

Brechtje, Wil jij de kaars ter nagedachtenis van Hedwig aansteken?

De derde kaars steek ik aan namens de gemeenschap; voor al die geliefden en vrienden van ons die wij dit jaar hebben moeten laten gaan.

Lichtritueel

Hierna worden alle aanwezigen die daartoe behoefte voelen uitgenodigd een waxine-lichtje aan te steken om dierbare overledenen te gedenken en deze te plaatsen op een schaal op de centrale tafel.

Tafellied Tot Zegen

Huub Oosterhuis/ Tom Löwenthal

Deze bijeenkomst zij ons tot zegen.

Dit komen tezamen van mensengezichten en zielen
van hier en overal, aarde en hemel,
deze seconde der uren der eeuwen
zij ons tot zegen.

Moge de donkere nacht onze dagen behoeden,
deze nieuwe dag ons zuiveren, sterken,
dat onze boeien geslaakt, onze honger gestild,
dat niet de dood op ons valt.
Moge het licht van de morgen
over ons opgaan, nieuw alle dagen.

Moge de kracht in ons varen
van Jezus uw dienstknecht, uw kind.
Dat ons voor ogen staat hij
door u geroepen, bestemd en bezield
om in ons midden, eens voorgoed,
te zijn uw woord, uw voorbeeldmens,
aldoende liefde, recht -
brood uit de hemel, water uit de rots,
wijnstok wereldwijd vertakt -
dat waar wij gaan zijn Geest ons overschaduwet,
liefde sterker dan de dood.

Die mens gedenken wij
als een van ons - als een met u.
Moge het delen van dit brood en deze beker
ons sterken in de hoop
dat hij leven zal in ons - uit kracht van u.

Dat een nieuwe wereld komen zal,
waar brood en liefde is,
genoeg voor allen.

Kom bevrijden - wees genadig
ere zij u in de hoge,
diep in ons midden,
vrede op aarde - kome wat komt.

Nodiging

Ooit eens brak Jezus van Nazareth het brood en schonk de wijn voor zijn vrienden, zijn leerlingen. Het was in een tijd dat zij als groep leefden op het scherpst van de snede. Het kon een triomf worden, maar ook een groot fiasco, met de onherroepelijke dood van de leider tot gevolg. Wij willen vandaag ook delen van brood en wijn, tekenen van leven en van samen. Wij willen delen omdat wij het leven willen delen met elkaar als gemeenschap. Als mensen die zoeken naar een weg van Liefde, Vrede en Gerechtigheid. Iedereen is welkom aan de Tafel, iedereen wie je ook bent, waar je ook vandaan komt, voor God zijn we allemaal gelijk. Vandaag delen we ook onze gedachten en herinneringen aan onze geliefde doden. En er branden veel lichtjes.
Komt dan want alles staat klaar voor jou.

Breken en delen van brood en wijn

Lied

Huub Oosterhuis / Antoine Oomen

Scheur de wolken uiteen en kom.
Hier, nu, wees onze God, wie anders?
Niemand anders heeft ons gezocht,
niemand anders heeft zo geroepen
als een verliefde: dit is mijn lichaam,
open mij, eet mij, hier is mijn hart,
drink mijn ziel, hier ben ik, hier ben ik.

Als een verlorene heb je geroepen
en ons hart draaide om, en hoorde.
Waar ben je nu?
Waar bleef je hartstocht?
Ben je niet meer die ene van toen?
(2x)

Gebed

Barmhartige en Tedere, we roepen om je als een verlorene, we zijn soms hartstochtelijk op zoek naar je om gezien, gelezen en gehoord te worden door jou Ene God met de vele namen. We weten soms niet wie je bent, in wie we jou kunnen herkennen, van wie we hulp kunnen verwachten.

Dat is onze zoektocht, dat is onze onvrede dat we soms zo eenzaam zijn en niet begrepen worden.

Geef ons helderheid en liefde, kracht en genade.

Wees bij ons in de mensen die naast ons en om ons heen zijn. En leer ons bidden:

Onze Vader

Onze Vader, die in de hemel zijt,
uw naam worde geheiligd;
uw koninkrijk kome;
uw wil geschiede op aarde, zoals in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood
en vergeef ons onze schulden,
zoals ook wij onze schuldenaars vergeven.
En leid ons niet in verzoeking,
maar verlos ons van de boze.
Want van U is het koninkrijk
en de kracht en de heerlijkheid
in eeuwigheid.
Amen.

Slotlied

Huub Oosterhuis / Tom Löwenthal

Die mij droeg op adelaarsvleugels,
die mij hebt geworpen in de ruimte.
En als ik krijsend viel
mij ondervangen met uw wieken
en weer opgegooid
totdat ik vliegen kon
op eigen kracht.

Zegenbede

De Krachtige en Tedere zegent ons en behoedt ons,
De Barmhartige doet haar gelaat over ons lichten en is ons genadig
De Ene God met de vele namen verheft haar gelaat over ons en geeft ons vrede.
Amen.

